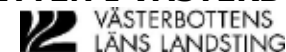

MEDIACIN

Nr 2/17 16 feb

MEDICINSKT MAGASIN UTGIVET AV LÄKEMEDELSKOMMITTÉN I VÄSTERBOTTEN

Utkommer varannan vecka. Sökväg: vll.se och [linda /Vård /Läkemedel/](mailto:linda@vll.se)

REDAKTION: Läkemedelskommitténs kansli
ANSVARIG UTGIVARE: Bo Sundqvist
REDAKTÖR: Magdalena Öhlund 090-785 31 96
Nästa nummer utkommer torsdag 2 mars med
calendarieuppgifter för veckorna 10 och 11 2016

Bidrag ska vara redaktionen tillhanda senast måndag 27 februari kl 12.00 till magdalena.ohlund@vll.se eller fax: 090-12 04 30 Postadress: Magdalena Öhlund, Läkemedelscentrum, NUS, 901 85 Umeå

Nyheter i terapirekommendationerna

Allergi

Vid svår allergi och behov av peroral steroidbehandling rekommenderas nu endast betametason (Betapred) till vuxna. Betametason är mer långverkande än prednisolon. Till barn är dock en kortare duration att föredra så prednisolon kvarstår som rekommendation till barn.

Barn

Kapitlet är uppdaterat med länkning till barnklinikens nya PM för akut astmabehandling och krupp. Inhalation av högdos steroid kan användas som komplement till peroral steroid vid svårare krupp. Om inhalationsbehandling eller peroral behandling vid krupp inte är tillräcklig eller går att genomföra, kan man vid mycket svåra symtom ge steroid intramuskulärt eller intravenöst i samma dos som peroralt.

Diabetes

Eftersom kapitlet endast behandlar typ 2-diabetes byter det namn. Stycket om behandlingsmål har förtydligats: vid nydiagnosticerad typ 2-diabetes eftersträvas normoglykemi, i första hand med metformin. Planerad uppföljning är viktig vid intensifierad läkemedelsbehandling. Om förväntat mål för HbA1c-sänkning inte nås efter 3-6 månader med DPP4-hämmare (ca 6 mmol/mol), GLP1-analog (ca 10mmol/mol) eller SGLT2-hämmare (ca 5 mmol/mol) bör preparatet sättas ut och annan åtgärd/behandling provas. För de olika preparatgrupperna anges förväntad effekt på HbA1c.

För patienter med långvarig typ 2-diabetes och/eller samtidig hjärtkärlsjukdom rekommenderas en mer återhållsam målsättning pga. hypoglykemirisk. Kognitiv svikt, annan multisjuklighet och hög alkoholkonsumtion innebär risker och bör beaktas. Om/hur preparaten kan ges vid nedsatt njurfunktion anges.

Diabetesgruppen kommenterar att det nu finns evidens för att empagliflozin och liraglutid minskar den kardiovaskulära mortaliteten hos typ-2 diabetiker med etablerad kardiovaskulär sjukdom.

Gynekologi

Preventivmedel som ingår i läkemedelförmånen subventioneras nu helt till kvinnor upp till 21 års ålder. Estradot (östriol) plåster är nytt som förstahandsval för klimakteriebesvär för att få ökad valfrihet i behandlingen. På indikationen bakteriell vaginos är dekvallinium vaginaltablett (Donaxyl) ny. Dekvallinium är ett antiseptikum med effekt som är jämförbar med de övriga rekommenderade läkemedlen metronidazol vaginalgel (Zidoval) och andrahandsmedlet klindamycin vagitorier (Dalacin)

Hjärta Kärl

Alternativa behandlingar vid hypertoni presenteras: i stället för Salures kan långverkande klortalidon (Hygropax) i låg dos, 12,5-50 mg användas, gärna i kombination med kaliumhöjande preparat. Ett betablockeralternativ vid svårigheter att nå målblodtryck är carvedilol, som också har en kärldilaterande effekt.

Förmaksflimmer: Warfarin Orion tillkommer som ett alternativ med ofärgad tablett till vanligt warfarin (Waran), Edoxaban (Lixiana®) nämns tillsammans med övriga faktor Xa-hämmare. Ny omarbetad text om för- och nackdelar för warfarin kontra nyare antikoagulantia.

Lipidbehandling: Nya rekommendationer från ESC (European Society of cardiology) talar inte om primär och sekundärprevention utan fokus är mer inriktad på att urskilja gruppen med *mycket hög risk*. Till dessa hör bland annat patienter med dokumenterad aterosklerotisk sjukdom, liksom stroke, TIA, bukaortaaneurysm och claudicatio. Fynd av signifikanta plaque i carotis liksom i kranskärlen vid ultraljudsundersökningar eller CT-angio, diabetes mellitus med ytterligare riskfaktor eller organskada liksom patienter med svår njursjukdom (GFR <30 ml/min) eller ett beräknat SCORE \geq 10% gör också att patienten räknas till gruppen med mycket hög risk. Avsnittet är även kompletterat med råd vid biverkan av statiner. CK kontrolleras vid muskelsymtom. Vid uppgivna biverkningar bör man i första hand prova stukturerat in och utsättande, lägre dos, byte till vattenlöslig statin eller prova behandling varannan dag.

Hud

Kalcipotriol (Zoriaxiol, tidigare Daivonex) finns åter som monoterapi för behandling av psoriasis. Den finns både som salva (ingår i förmånen) och kutan lösning (begränsad förmån). Kombinationen kalcipotriol/betametason finns i en ny produkt,

CALENDARIUM

MEDICORUM BOTNIAE OCCIDENTALIS

Calendarium tar upp t.ex. föreläsningar, kurser, disputationer och andra evenemang av medicinskt intresse i hela Västerbotten – bidrag mottages tacksamt!

När inte annat anges är platsen NUS

Enstilar kutant skum. Den har tagits in på listan då den i kliniska studier har visat bättre effekt än Daivobet.

Infektioner

Generell rekommendation med endos antibiotikaproylax vid tandvård är inte befogad, men kan dock övervägas efter individuell bedömning som endokarditproylax vid förhöjd risk. Cefitbuten (Cedax) behöver nu förskrivas på licens. Om detta inte är tillgängligt kan man överväga cefexime på licens. För mer information läs kunskapsunderlag på www.sls.se/raf om peroral cefalosporinbehandling av febril uvi.

Lunga

Barn som går över till pulverinhalator kan behöva behålla spray och spacer parallellt under en tid, för behandling vid astmaexacerbationer. Vid kombination långverkande β_2 -agonist och steroid ersätter Bufomix Easyhaler 80ug/4,5ug tidigare rekommenderad Symbicort mite. I kapitlet vuxenastma har för inhalationssteroider tillkommit Flutikason Cipla som är klart billigast av steroidsprayerna och i samma nivå som inhalationspulver. Vid astmaexacerbation hos vuxna samt vid KOLexacerbation rekommenderas nu i första hand betametason (Betapred) då den är mer långverkande. Prednisolon utgår. Vid KOL tillkommer som långverkande antikolinergikum i kapselinhalator Braltus (tiotropium) då den är billigare än övriga långverkande antikolinergika. Dubbel bronkdilatation med långverkande antikolinergikum och β_2 -agonist rekommenderas före användning av kombinationsinhalatorer med β_2 -agonist och inhalationssteroid.

Muskel- och ledsjukdomar

Behandling av gikt har uppdaterats efter Läkemedelsverkets workshop. Som alternativ till

NSAID har högre dos av prednisolon än tidigare föreslagits vid akut gikt (30mgx1 i 3-5 dagar). Kolkicin (Colrefuz) är nu tillgängligt på recept och har tagits med som ett annat behandlingsalternativ. Ny rekommendation att allopurinol som uratsänkande behandling kan ges under pågående giktanfäll.

Osteoporos

Osteoporos är en mycket underbehandlad sjukdom. Mål för 2017 är att minst 30 % av alla som lagts in för höft- eller kotkompressionsfraktur ska få benspecifik behandling. För närvarande är den andelen 16 %. Beslut om benspecifik behandling skall alltid grundas på en samlad värdering av risken för osteoporosfraktur. FRAX-beräkning ska göras på obehandlade patienter från 40 års ålder vid misstanke om osteoporos/hög frakturrisik. FRAX \geq 15 % för osteoporotisk fraktur utgör indikation för utredning och bentäthetsmätning (DXA). T-score \leq -2,0 samt FRAX 20-30 utgör relativ indikation för behandling även utan fraktur. Ett tredjehandsval av benspecifik behandling är Prolia (denusumab) som kan initieras och ges på hälsocentral.

Palliativ vård

Enbart oxikodon rekommenderas som andrahandsmedel vid behandling av smärta (Ketogan rekommenderas inte längre).

Psykatri

Atarax (hydroxizin) är helt borttaget från rekommendationerna på grund av den ökade risken för QT-förlängning. Avsnittet om Alkoholsjukdomar är omskrivet med mer fokus på praktisk användbarhet för primärvården. Även avsnittet Rekommendationer för barn och ungdomar är omskrivet med flera förtydliganden.

Smärta

Var observant på att NSAID kan motverka effekten av

lågdos-ASA och om båda behöver ges bör minst två timmar förflyta efter intag av lågdos-ASA innan NSAID ges. Varningssignaler för beroende vid opiatanvändning har lagts in. Det poängteras att rena neuropatiska smärttillstånd inte svarar på svaga eller starka opioider. Schemat för dosjustering av analgetika vid nedsatt njurfunktion har uppdaterats.

Urologi

Vid erektil dysfunktion då peroral behandling med fosfodiesterashämmare inte fungerar eller är kontraindicerade kan lokal behandling med alprostadil provas. Krämen Vitaros var ny på listan 2016, men försvann ur sortimentet. Bondil (uretralstift) och Caverject (inj) är de alternativ som rekommenderas.

Tandvård

Tidigare rekommendation att upphöra med endokarditproylax har modifierats något. För att förebygga endokardit kan antibiotikaproylax övervägas efter individuell bedömning av ansvarig läkare till patienter med hög risk för endokardit, men rutinmässig antibiotikaproylax rekommenderas fortfarande inte. Xylocain viskös och Lidocain munhålepasta tillhandahålls ej längre, utan ersätts av Xylocain kutan spray och Lidokainhydroklorid APL näs/munhålelösning.

Äldre och läkemedel

I år finns läkemedel i GBA (Generella behandlingsanvisningar) listade längst bak i årets terapirekommendationer. Listorna kan vara till stor hjälp för att veta vilka läkemedel som SKA finnas, respektive KAN finnas tillgängliga på särskilda boenden vid kontakt med kommunens sjuksköterskor.